

FRIZE

Revistă lunară de literatură și cronică

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BRAȘOV. Strada Lungă No. 160.

Exemplarul 4 lei.
Abonamentul 50 lei anual.

Poezia tânără franceză

Din lirica engleză modernă

Pierre Unik

Societatea fără oameni.

Dimineața curge peste vegetalele strivite
ca o pictură de sudoare pe liniile mâini
mă târâsc pe pământ
gură zbârcită și severă
soarele se dilată în canalele frunzelor monstroase
ce acoperă cimitirile porturile casele
cu aceeași ardoare vâscoasă și verde
atunci se'nfățișează minții mele cu o intensitate turbu-
[rătoare
absurditatea grupărilor omenești
în aceste case înghesuite una lângă alta
ca porii pielii
prin vidul sfâșietor al spațiilor terestre
Aud țipând păsări despre cari se spune că odinioară
[cântau
și cari seamănă fără milă cu pietrele
văd turmele de case cum pasc seva aerului
uzine ce cântă ca păsările de altădată
drumuri ce se pierd în recoltele de sare
bucăți de cer ce se usucă pe mușchiul coclit
un scârțâit de roată anunță că o căldare se urcă din puț
e plină cu sânge limpede
care se evaporează în soare
nimic alta nu va turbura plimbarea aceasta pe pământ
până'n seara
care tresare sub forma unui imens fluture țintuit
în pragul unei gări imobile.

Traduceri de M. B.

Shane Leslie

Dorință.

Am vrut ca tu să-mi umplii a Graalului meu cupă
Te-am vrut pe tine însuși ca grâul ce răsare
Sugând a țării sucuri în roua dimineții
Sau ca și comandantul unei leneșe corăbii
Ce vântul îl imploră deși aduce moarte
Așa tânjit-am după respirația ta fatală
Și m'am zvârlit în vântul fantastic al iubirii
Ca șarpele ce vine târându-se prin tină
Cu solzi plini de otravă în mers scânteietor
Să strângă'n piele nouă tovarășa lui veche
Așa ca toate-acestea eu te doresc pe tine
Și ca un cerb ce cată izvoarele prin iarbă
Aș vrea să sorb licoarea iubiri-ți delirante.

Ghedeon Coca

P O E M :

Lîngă Dumnezeu e numai vreme moartă
și numai amintirea mea e de pământ;
de-asupra nopții șarpele lunii mi-o poartă
peste ogoarele țării sub umbrele de vînt.

Unde te voi găsi, frumoasă fecioară,
să duci satul în cîmpii de revoltă
și pârîul singelui ca o vioară
să cînte poemul înalt ca o boltă?

Lîngă tinerețea mea nu e nime
numai zile viscolesc peste minutare bolnave;
și singure cresc rănile în mine
ca stelele de sînge în stepele slave

B. Iordan

Poveștile lui Tirplic.

Viteazul din poveste.

Titlul de mai sus nu este așa la întâmplare. El își are o importanță adecuată, indiferent dacă viteazul este un erou de basm, sau hidalgul Don Quijote, ridicolul cavaler dela Mancha, ceia ce e tot una, poveștile fiind rezervate înțelegerii infantile iar eroul lui Cervantes oamenilor cu vârsta socotită pe decade. Dar omului mare, mai mult decît omului mic, îi place maxima care plesnește de subtilă înțelegere, versul cu picioare pînă'n lună și mai ales deviza dozată cu mult naționalism. Vorbim de omul simplu care neposedînd retoricul avînt al puterii de judecată, aleargă toată ziua după o maximă sau un proverb, ca să-l turtească de fruntea adversarului ca o plăcintă care stă foarte bine lipită acolo. Oamenii aceștia sunt în stare să dea plasticitate proverbului cu nuca în perete, fiind convinși că niciodată nu s'a spus ceva mai genial decît asta. De aceia, poate, exagerînd în maxime și nemai producînd nimic, apologetii aceștia o nemeresc ei înșiși, adeseori, ca nuca în perete. Individul care țintește oblu, cu vorba repezită ca o grănată, în mormanul ca un bloc de idei adverse, luptă — fără să vrea, — cu morile de vînt, pentru că scinteile smulse din bloc, nu-i dau decît o mulțumire de personală răfuială, dar nu satisface o ideologie întreținută zilnic cu false entuziasme. Cel mult dacă scinteile țîșnite din blocul advers aprind iasca ușoară a plebei neconvinse încă și care reintră în bloc, cu o totală aderență.

Indivizii, ca și popoarele își au soarta lor, pe care și-o merită, în dublu sens: idealist și pejorativ. Și pentru că idealismul este astăzi așa de puțin speculat — de el se ocupă numai rarii inițiați, nebunii și naivii, — să trecem la lumea noastră de păcate și frecuşuri, unde intriga este o necesitate tot atît de simțită ca și foamea, unde prostia se împăunează în virtute și secătura sună din tinichele mai dihai decît un clopot. Și pentru că să dăm autenticitate faptelor și comprehensiune ideilor înșirate aici, să materializăm prin experiment psihologic și analiză, ideosincrasia individului în raport cu faptele lui, dîndu-i număr de ordine și stare civilă, pentru că dacă vom păstra mereu atmosfera de ficțiune și elevată speculație, cetitorii ar putea să creadă că ne dedăm la exerciții de literatură și pamflet, ceiace nu este de loc în intenția noastră. Apocrifii sunt păstrați în agenda lui Dumnezeu și sunt, poate, cei mai fericiți. Indivizii cu stare civilă cari umflă cojoacele altora cu spulum și vînt, să-și pregătească cojoacele proprii pentru identice operații și să-și pună sub picioare perne moi de puf, pentru că atunci

cînd vor cădea de pe marginea norilor în cari plutesc să nu-și sdrobească fesele.

Individul nostru se cheamă Funigel Plevușcă. Dacă cineva răspunde la apelul acestui nume, să nu-i fie cu bănat, pentru că și cel din urmă erou de roman fascicular își are un alter ego în lumea realităților. S'ar putea ca și psihologia individului să corespundă aspectelor interioare ale eroului nostru.

Domnul Plevușcă (Funigel) este un om mic la statură, dar strașnic la fire, vrînd să demonstreze probabil că și oamenii din viață își au corespondenții lor în basme și'n istorie. Deci d. Plevușcă este un puștan de om, de-un cot cu (ăla) cu tot, care se mișcă printre noi ca un parazit supărător, în permanentă ofensivă, pentru că el nu întreprinde nimic fără să piște pe cineva, fie cu o maximă umflată ca un balon de oxigen, fie cu o vorbă colțuroasă ca o cremene. Mersul lui Plevușcă amintește pe hăplîșorii lui nea Nae, în goană după ieftine zaharicale, sau alungați de un fior de teamă, cu călcîiele bătîndu-se peste buci. Are ochi vicleni cari rid ca două goluri de umbră și se întunecă de intempestive furtuni, clătîndu-și zările albe și turburi peste golurile negre atunci cînd demnitatea individului este prinsă în cătușele de fier ale minciunii demascate. Ochii aceștia au o viață a lor proprie. În momente de lăuntrică satisfacție și banală glumă, ei se luminează ca două arcuri voltaice și plasează la colțuri, uricioase încrețiri de piele ca etichete de gîscă. Fruntea se apleacă peste arcade, în încrețiri de umbre estompate și reduce figura a lui Plevușcă la trei sferturi, mărindu-i urechile și dilatăndu-i colțul buzelor spre ele, de parcă ar vrea să și le înghiță. În clipele acelea gura pare o incizie de forceps pe o carne fără sînge. Nasul mic, bronzat de niște ușori pigmenti ca firele de mac, își deschide găurile trombonice și țîșnitoare, spre mucozități cari cîntă ca foiele de papirus sub adieri. Nasul acesta ca un buton de gumilastic pentru astupat orificii calde, se pretează unui dans alegoric, original, pentru că individului lipsindu-i capacitatea de contractare a feții, face impresia că vorbește cu nasul, cu urechile, cu picioarele și cu mîinile, dela subsoara căroră pare a-și extrage și ideile. Vorbele lui Plevușcă ies țîșnite ca găluștele sau ca (pardon) căcărezii de capră, pe un recul prea strîmt și poate că de aceia puterea lor cunoaște lansări repezi, scurte și sigure, spre fințele vizate. Gura lui Funigel are proprietatea de a spune 345 vorbe pe minut, cu siguranța și preciziunea celui care descarcă sîmburi de cireșe în dosul căsoiului. Ai impresia că vorbele ies cîte două, cîte cinci

și cite șaptesprezece, într'o învălmașeală de litere împerecheate ce te face să ai impresia, adeseori, că merg alături șapte plăci pe șapte gramfoane. De aceia și ideile au forme neprecise, sunt incomplete și nu au rotundimea de fruct a dictonului retoric, frumos conturat de unii, cu gura ca o portocală. Dar pentru a da o imagine mai precisă, chipul lui Plevușcă aduce, pentru caricaturisti, cu profilul lăjit al unei broaște în clipa adorării lunii.

Restul trupului lui Funigel este redus la proporțiile lui Barbă Albastră, pentruca să întrebuițăm tot o imagine din poveste, lucru plăcut sensibilității lui Plevușcă, care adoră pe vitejii din basme, și-i aduce între noi, pentru definitivare de succese iluzorii.

Psihologia lui Plevușcă ocupă un capitol aparte. Omul acesta se crede, cu îngîmfare, chemat pentru mari realizări. El vede lucrurile în mare (poate unde-i el prea mic) și nu se îndoiește o clipă de succes. Fascinat de oculte chemări, el gîndește în mers cum gîndește în vis și adeseori visul se amestecă cu reali-

tatea, avînd convingerea că ceia ce a visat este elaborare controlată și invers, aruncînd pe seama visului, ideologia searbădă din timpul masticățiilor și a siestelor prelungite. Spirocheții individului sunt în permanentă activitate. Ei pun comutatorul cerebral în mișcare și ideile lui lansate ca smei de hîrtie colorată, însoțite de sbirniiala vorbelor, peste aripile nemișcatelelor mori de vînt, sunt — privite la încetîntor, — magnifice. Dar opuse la descompunere, ideile acestea sună a gol ca niște cavouri goale prin cari se plimbă numai fantome. Ca atribuții în viață, Plevușcă este un submediocru educator de infantile minți și obligația acesta îi frînge elanurile pe cari le-a frămîntat pe scăunelul din cizmăria unui tirgușor, din care individul a plecat, asemeni hidalgului Don Quijote dela Mancha, pentru a se război cu morile de vînt.

Decă cineva dorește să aibă fotografia cartonată a lui Plevușcă, să scrie autorului și va primi-o cu prima poștă.

Niculae Cantonieru

Renașterea primăverii.*

Într'o zi autobusul a lăsat în Bran o fată, streină, necunoscută de nimeni, o viligiaturistă pornită să înfrunte instabilitatea începutului de primăvară. Se numea Coca Massu.

Locurile acelea, izolate de drumurile bătute și pierdute în taina munților, deabia atunci — la începutul lui Mai — se desvolburau din amorțea hibernării.

Numai de câteva zile oamenii aruncaseră îmbrăcămîntea groasă. Ințejiți de soarele pripit, răscolitor al vigoriei ce le pulsase latent în trupurile trunchioase, scormoneau văile adăpostite, înfigînd în pîntecele pămîntului rodul continuator de viață. Subt picioare brazdele reavăne forfoteu împrumutînd plantelor seva adevărului perpetuării. Mugurii plesneau îmbibați de sucuri lipicioase.

În aer pluteau îndemnuri de reînviere.

* * *

Coca Massu a rămas în mijlocul șoselei uitîndu-se dezorientată împrejur. Bagajele coborîte în grabă o înconjurau din toate părțile, iar ea le privea tristă ca pe epavele unui naufragiu.

După asta a urmărit desnădăjduită, — ca pe un lucru pierdut definitiv — mașina ce se micșora în vale, cu senzația că se desparte de ultima legătură dintre ea și lumea de unde venise. Dar optimismul tinereții și neastîmpărul firii băești, de care făcea caz, o ajutară să se reculeagă numaidecât. Se repezi la cufer și începu să le care voinicește, așezîndu-le după mărime.

Pardesiul de călătorie, de subt care formele trupului își strigau prezența, nu reușea să-i mascheze mișcările neîndemnatice.

Se cunoștea lipsa obișnîței pentru astfel de în-deletniciri, cu toată aparența de bărbăție ce căuta să-și dea.

Îmbrăcămîntea simplă îi împrumuta acel aer sportiv căutat, contrazis însă de figura preocupată și de paliditatea vizibilă.

După ce termină lucrul, își umflă obrajii răsufilînd ușurată și se așeză în vârful cuferelor. Deabia atunci ochii îi căzură pe gloata copiilor nedumeriți care întâmpinaseră mașina. O priveau rușinați dintr'un colț, neștiind dacă trebuie să se apropie ori să fugă. Coca avea dragoste maternă pentru toate ființele plăpânde și ca să îmbărbăteze pe acești mici sălbatici le răsincer, cu toată gura ca unor vechi prieteni, dar imediat ce-și schimbă direcția privirii, îi uită.

Dorea să se familiarizaze cu locurile unde urma să-și petreacă vara, și-și plimba ochii ca pe niște faruri în noapte. La început tot peisajul i se îmbulzi în pupile și nu distinsese nimic. Imaginile se prăbuseau una peste alta, alcătuiind mormane informe în care se amestecau piscurile pleșuve ale munților uriași, pădurile mînjite de verdele crud al brazilor și casele mici cât niște jucării. Dar din această îngrămădeală se lămurii până la urmă aspectul falnic al împrăjurimilor, ce-o uimiră prin severitatea de cavaleri înzăoați. Prezența castelului

* fragment.

medieval transpunea locurile într-o lume de mult uitată.

În fața icoanelor ce înfruntau timpurile, avu senzația nimicului omenesc ce mișună neputincios alături de măreția permanentă a naturii. Uită de ea simțindu-se mică până la dispariție și cucerită de un misticism ce nu și-l presupunea, îi veni să se prosterne înaintea firii nebănuț de cuprinzătoare. Dar n'o făcu.

Se simți numai fără putere și streină parcă s'ar fi găsit în altă planetă. Căută sprijin și protecție împrejur, și nu găsi. Castelul reginei, o privi crunt. Sta atârnat de vârful dealului ca o amenințare. Pereții erau nefamiliari, acoperiți de cenușul vechimii și se măcinau nevăzută.

Între timp ceata copiilor se apropiase, dar fata continua se se uite dincolo de ei.

Când licărul ochilor i se adună, se pomeni cu un om pipiernic lângă ea. Avea picioarele strâmbe din care cauză cioarecii strâmți îi erau mototoliți ca o harmonică. Pe fața spână îi curgeau șanțuri adânci. În capul mare i se încârligau lafele părului roșcat, parcă atunci s'ar fi sculat din somn.

Viligiaturista cântărise dintr'o privire toată înfățișarea acestui monstru care se uita la ea inexpresiv, prin ochii mici și negri ca niște gămălii de ac.

Dacă n'ar fi fost în mijlocul satului, în plină șosea și cu ceata de copii aproape, și-ar fi părăsit bagajele fugind peste câmpuri, fără să mai privească înapoi.

Idiotul o speriasă cumplit. În împrejurarea aceea însă, își făcu singură curaj, privindu-l senină, reluându-și mina veselă din timpurile bune.

Își aduse aminte că la țară se vorbește tare și-l întrebă înțepat:

— Ei domnule! Ce dorești?

Dar nu se putu stăpâni îndeajuns și vocea îi tremură ca la sfârșitul unei fraze patetice.

Pe urât îi surprinse întrebarea și-l zăpăci. Bătu de câteva ori din pleoape, chinându-și pielea frunții ce se încrețea și descrețea ca niște foale, și la urmă reuși să îngâne;

— „Ai la noi în deal doamnă, c'avem case bune“ și arată cu mâna un loc nedefinit.

Coca privi dealul din stânga bătut de soare. Niște pomi înalți adăposteau casele răslețe ce se risipeau pe coamă ca turmele la păscut.

Omul se și repezi să-și umple mâinile cu mânelele cuferelor. Fata îl opri. Ca să dea satisfacție nedumeriri ce-l cuprinsese, se apropie de el dornică de glumă și i se uită în ochi:

— „Nu mă sui în deal, că-mi frâng picioarele când m'oi da jos.

Nacă — așa îl chema — își sbătu iar pleoapele și când înțelese bine, răsese deschizând toată gura. Carnea vie a gingiilor se desgoli înfricoșătoare, iar în mijlocul ei luci așchia singurului dinte.

Ca să scape de el își răscoli poșeta și-i dădu un ban. Nacă rămase uimit, întorcându-și în palmă când pe-o parte când pe alta și sfârși repezindu-se la mâna binefăcătoarei pe care-o sărută apăsător, umplând-o de bale. Coca își retrase mâna pripit, ștergând-o apăsător cu batista de dantelă spumoasă. Cu toate că nu rămăsese nicio urmă avu un început de greață, ca la atingerea pielei deomidă, dar nu se putu supăra nici acum. Continuă să-și tamponeze locul sărutat ca pe o rană și așteptă.

Nacă o luă la vale, pe șosea, alergând cu picioarele frânte dela mijloc și cu mâinile lungi bălăbănind alături, gata să atingă pământul. Așa cum fugea, părea o gorilă imbrăcată. Lângă cărcima din colț se opri și aducându-și aminte de streină puse mâinile la gură și strigă de hăui valea:

— „Mă duc la nenea să-i spui să-ți de casa... stai să nu pleci“. Și urcă scările prăvălii șontorogind, sprijinindu-se cu palmele de genunchi.

Fetei i se păru toate afacerea destul de caraghioasă ca să pornească un râs pe care nu și-l putea stăpâni. Incepu să-și așeze cuferile ce i le deranjase și răsese înainte, pânăcând se uită iar în lungul șoselei.

Nacă se întorcea precedat de un om voinic, după care se ținea alergând.

Ca să-l audă, Nacă punea capul pe umăr, privindu-l cu un ochi ca pasărele-uliul. Pentru răspuns se oprea în loc, vorbind tare și gesticulând, după care o lua la goană ca să-l ajungă.

Cu fratele lui Nacă, înțelegerea s'a făcut ușor. Au format un alai, având în frunte gloata de copii, care-și împărțiseră bagajele ca pe niște daruri. O luară pe drumul ce duce la Poartă, pe urmă cotiră la stânga, mergând câțva timp pe cărarea dintre case și livezi. Nacă umbla țanțoș, aproape de față, cu pași largi, din care cauză turul cioarecilor se atingea de pământ. Dela un timp obosi, continuându-și drumul gâfâind. Câteodată spunea cuvinte neînțelese, lipindu-și banul de obraji, după care-l vântura în palme, privindu-l cu drag.

Frate-său rămăsese în urmă. Când trecu pe lângă el, ridică mâna încărcată cu geamantane, vrând să-l izbească.

— „Fugi stârpitură că sperii lumea.“

Cu toată oboseala, cocoșatul țâșni ca o săgeată și lovitura căzu în vânt. De departe strigă foarte clar:

— Oha! dupăce ți-am adus musafiri, vrei să mă gonești, înghițite-ar răul.

Coca se distra; mergea cu pleoapele strânse ca să-și apere ochii de soarele viu ce juca pe deasupra ierbii, umplând aerul de lumină albastră. Ducea mereu mâna la ochi și la umbra palmei căuta să înțeleagă ce se petrecea în jurul ei.

Drumul trecea peste pârâul ce umplea vale cu vuiet asurzitor. Copii trecură dincolo călcând pe bolovani. Numai cei doi care erau încălțați, pășiră peste

puntea îngustă ce se îndoi încrețind suprafața apei. Coca întinse piciorul drept încercându-i rezistența, apoi alătură și pe stângul dar simțind că se îndoaie sări îndărăt.

Atunci se pomeni înșfăcăta de două brațe puternice. Tocmai pe celălalt mal își dădu seama că se află în mâinile schilodului. Până să-și vie în fire se lăsă legănată în fuga clătinată a lui Nacă, încă vreo douăzeci de pași.

Când îi dădu drumul din brațe, idiotul era transfigurat. Se dădu la o parte și-și mângăie brațele șoptind parcă ar fi spus o mare taină:

— „Ce caldă e domnița! . . . ce caldă e . . .

Rămase câțva timp nemișcat după care picioarele îi frământară pajiștea, dansând grotesc.

Țopăia ca cel mai expert dansator în tactul fox-trotului pe care-l auzise cu câțiva ani în urmă.

Cuvintele îi ieșeau sfârâind pe gâtul sfârtecat de sifilisul ereditar, dar se înțelegeau bine:

— „Hai fetițo la salon să dansăm un cearleston, hop, hop . . . hă . . .

Când văzu însă că ceata se depărtează, o rupse la fugă, aruncând picioarele în lături ca pe niște catarlige.

Pentru Coca, care nu era obișnuită cu niciun fel de ascensiuni, urcușul era obositor. Se opri la jumătatea lui și trase o gură de aer. Pieptul i se turti ca subț o apăsare, însă aerul curat îi purifică nările și plămâni.

(urmează la pag. 9)

M. Blecher

IX-MIX-FIX

Pentru Marie, ca divertisment funambulesc.

I.

Pâinea zilnică se făcea din litere, nu din făină. Fiecare pâine conținea un roman complet de Zola. Pe suprafața unei îmbucături cetii un episod cu inspăimântătoare catastrofe de cale ferată.

Contele mânca și el din aceeași pâine însă felii mai subțiri și, ca să zic așa, aproape anonime.

Pe tălpi contele era vopsit cu roșu (avea picioarele goale deși purta decent pantaloni de vânătoare) în cap avea o tichie cu vederi din Brazilia iar în mână ținea un crin negru, peste măsură de intimidant.

Contele se lăuda că nu admite niciun fel de intimitate, cu nimeni.

— Privesc totdeauna de sus, vag și niciodată la mai puțin de 34 metrii.

— Treizeci și trei pentru personalul domestic, insinuai eu.

— Niciodată. Ceștile cu cafea mi se aruncă în zbor de la distanță; nu mă pot compromite, sunt conte după ambii părinți.*

În timp ce vorbeam, acrobații desfăcură barele dela perdele și instalară cu ele trapeze în stradă. Prin geamul uns cu săpun strada îmi apărură plină de ceață și mai inutilă ca oricând. În păclă, trapezele de nichel străluceau cu luciri stranii și puțin șterse ca pești argintii într'un bazin cu apă murdară.

II.

Zburam prin săli haotice cu pereții de nouri bulbucați și bolnavi. Eram agățat de vintrele roze ale jumătății-de-căine călătoare, cu degetele înfipte în ele.

Picioarele mele, prea lungi, atingeau podeaua metalică și în fuga aceasta nebună scânteii lungi de un metru îmi țâșneau sub tălpi. Singurătatea mă urmărea cu un alt zbor și cu o melancolie mai ascuțită și mai înțepătoare: nu mai știam acum dacă viteza era carne sau suflet.

Vintrele câinelui se topiră în drum și se transformară în coapsele unui statui de femeie, dar nici materia marmorată nu dură prea mult și căpătă moliciuni de piele adevărată cu parfum cald omenesc, pe pulpele cu ciorapi fini, brodați cu ferigi și capete de lei.

III.

În fața patului meu teatrul de papagali isprăvi cu gâlceavă ultima piesă. Cu piciorul aș fi vrut să-i ating și să-i mângâiu însă odaia era plină de apă iar eu, în marginea ei, o bucată de lemn vechiu, cu danțele de putreziciuni.

Poetul, — înalt, drept, negru, — apărură în dosul teatrului și desfăcându-și pelerina îmi arătă pe piept un evantai de mătase roșie.

În acest timp masa din odaie își lungi subit picioarele.

Intorsei capul.

În mijlocul odăii patru coloane fine de lemn urcau până'n plafon. Între ele atârna de un fir de păianjen o fundă albastră, o fundă de școlăriță, legănându-se ușor în aer pentru a-mi indica demențial, însă corect, stricta ei irealitate.

*) Imposibilitate din punct de vedere heraldic, era evident că aveam de-a face cu un conte fals.

THEODOR CONSTANTIN

Penel.

Hoge — luna — în vârf de minaret crenelat
Din Istambulul cerului
a deschis coranul clipelor, pe înnoptat,
ca să cetească litania tăcerilor mari
pentru liliputanii de fosfor — solitari.

Calea-lactee, alunecă pe Bosforul
cu ape albastre și albe-cenușii de eter,
asemeni cu sborul îngerului Lucifer
cînd se duce să privească pe furiș — cerul.

Cenușăreasă — noaptea — a scos din găoace de nucă
veșmîntul cusut cu sori de argint și cu fir;
caleașca purtată pe aripi de zefir
așteaptă la balul umbrelor s'o ducă.

Liniștea își face harakiri:
o pasăre de noapte spune rugăciunea tare;
prunc — iarba — care așipise
cu sîrc de licurici între gingii, tresare . . .
Fecioarele nebune își caută, pe sub castani, mirii.

MIRCEA STREINUL

Fragment.

ȘOPROANE cu roși aruncate
în colb și-aurăria de-amurg a ungherelor
în greeri își cântule grinzile-uscate —
sta luna de iarbă veghere lor.

În mlaștini tristeți de cărbune viitor
mocneau sub tilinca brotacilor sluți,
iar timpu-și lega de picior
privirile cânilor muți.

Pe dealuri! . . . pe dealuri, CE PIATRĂ ȘEDEAU
TOȚI MORȚII, din frunză s'asculte
cum șerpilii desmiardă ce au
mai splendid nervurele-albastre și multe.*)

*) Din „Ilinar cu anexe în vis”.

ȘTEFAN BACIU

Amantă princiară

Seara, Fatma își îmbracă ciorapi de umbriet ușor.
Și-ți lasă, rege dornic, de dansurile vrerii
Un miros de legendă pe umăr și picior,
Să prinzi în vraja vorbei dihaniile tăcerii.

Lumina o descântă pe aibele burice
De degete întinse, cum coarde'n violini
Și lasă palma — punte senzația s'o ridice
În prisme moi de carne tăiate de lumini.

Un scâncet de plăcere-ți rămâne pe noptiera
Pe care sticle goale au spus istoria ta
Închide, greu, în vase ce mărginesc frontiera
O miriște de svâcnet în ceruri și în stea.

În noapte, Fatma trece: vaporieșit din vase
Hermetic sărutate de gura ta regală
Tu prinde sugative, și sterge, să nu lase
Amprente de păcate, vizita ei — spirală.

IULIAN VESPER

După-amiază universală.

Cicluri de legende valone
se schimbă 'n provincii de vest.
Pădurile, pădurile fumegă
în istorii cu regi.

Mânile cad, ochii tăi cad
peste grunțarii de brad,
cine din veacuri le scoate
jucăriile toate ?

După-amiază universală
cu norvegiene ninsori . . .
Popasul nomad de penumbre
e într'un regat de viori.

SILVIU RODA**Ape verzi.**

Au împăclit în mine cântecele.
 În apa verde, impietritul cântă
 Batracienele care-și frământă
 La 'ngenuncherea zilei — pânțele.

Pustiu, amurgul s'a înfipt în săbii
 De papură și trestie înaltă.
 Un gând s'a rătăcit — vâslind — pe baltă . . .
 Văsduhul — sus — se poartă în corăbii.

Intregul mat se'ncearcă să-mi măsoare
 Oglinda apei grele și stătute.
 Văscos și rânced, simt, cum pe tăcute
 A lunecat sub mine-o lipitoare . . .

MIRCEA STREINUL**Versuri.**

Luna miroase-a trandafir de Mai,
 pe care l-ai
 tăiat din inima mea
 să-l ții lângă oricare stea

Sângele, ce frumos văzut
 prin pulberea aurie a unui amurg,
 peste care, roșii, curg
 semnele timpului rău și slut.

Orașul își înalță rar
 sufletul până la minutar
 de moarte. Vorbește
 mereu și numai mahalagește.

Dar târgul e-al meu, în mine,
 cu fabrici și cârciume'n cari
 dansează morții fără lăutari
 și nimeni nu vine.

COCA FARAGO**Reconstituire.**

Departa de vuietul mulțimii fugise Iuda, vrând
 Să rămână'n tovărășia cugetului lui, spre a simți mai cumplit
 Că nici el însuși nu se poate înțelege
 Și atingând o piatră, s'a oprit simțind
 Că piatra se răsucesce după mersul lui grăbit
 Ca un ochi ciudat, ca un ochi al tuturor și-al nimănui,
 Un ochi care părea să-l mai fi privit cândva
 — „Pașii lui ISUS au trecut pe-aci“, a gândit.

A pornit mai departe și mergând,
 Și-a zis: — „Gândul lui ISUS pare să fi îmbrățișat aerul.“ —
 Căci, respirând,
 Simțea că duce'n el o taină mare.

Într'un târziu
 S'a rezemat de un arbore zicând: — „Știu
 „Că'n gândul meu n'a mai rămas nimic . . .“
 (Nu știa să-și talmăcească adâncul golului din gând.
 Apoi, privind în sus, i se păru că arbore înalt ca acela
 Nu mai văzuse nicicând:
 Ramurile se'nălțau până dincolo de privirea lui,
 Cătând către adâncul cerului și, totuși, plecându-se până la el . . .
 De-odată auzi:
 „Arborele acesta e ISUS, ramurile-i sunt brațele care au înfăptuit minuni.“
 Atunci și-a pipăit buzele, crezând că el însuși a rostit cuvintele minciuni
 Și-a vorbit:

„Fratele și Domnul meu, Tu n'ai murit,
 „Tu ești aci, lângă mine, și mă chemi
 „Să uit în caldul mâinilor tale teama c'ai să mă blestemi,
 „Tu ești aci, lângă mine, mai viu și mai sfânt
 „Decât ai fost vre-odată pe pământ . . .

Atinse arborele, ușor, ca spre ascultarea unei rugăciuni
 Cu mâini ce tremurau, simțindu-se aproape de înfăptuit minuni.

. . . Așa s'a întâmplat
 Că l'au aflat pe Iuda, spânzurat.

Mihail Chirnoagă

Măinile Maicii Domnului

(Fragment)

Ciudată iarna în deltă! Ca un urs alb, tropotind toată noaptea sub ferestrele pe care le sgâlțae cu labele din față și a doua zi îl găsești, în zorii sparți ca o ceașcă cu smâlt, întins peste tot satul, alb, blănit boerește, nemișcat. Se lăsase atunci un întuneric opac și rece, prin care vântul mătura fuioare lungi de barbă albă, cu gust de stepă, le târa pe sub ferestre și le aciua în colțuri, sub șoproanele goale sau sub malul lacului, mai înalt cu câteva zeci de metri.

Iarna se desfăcu apoi boerește la haine și poposi în deltă pentru vreme îndelungată. Oamenii își aduceau aminte de stepă, inhămau caii la săniile rudimentare, pocneau haiducește din biciuri, urlau și se întorceau spre seară, potoliți, strigându-se unul pe altul cu o voce bună nedesmințită. Pescarii cari lăsaseră lotcile pe lac rămaseră fără ele, fiindcă gheața le-a spart ca pe niște jucării neînsemnate. Astfel trebuia să se apuce de altele, pentru că primăvara se anunța bogată în vâltoare, da apă și deci în pește. Biserica rămăsese pe jumătate. Schelăria se albea și se desgolea cu fiecare vânt și cu fiecare zăpadă. Turnul crescut și crucea de aur în vârf, erau o sfidare adusă în fiecare ceas neputinții vântului care îi pocnea toată ziua și toată noaptea tăbliile acoperișurilor cu darabana pumnilor. Așa cum era acum, golașă și neisprăvită, într-o iarnă pustie și biciuitoare le frigea inima lipovenilor care se blestemau și se învinuiau de lene unul de altul. Se putea ca din clipă în clipă schelele să se prăbușească și atunci cine ar mai fi scos bani pentru un alt început?

Se aflau seara la cârciumă, strânși împrejurul samovarelor cu ceai sau vutcă amestecată cu piper.

Cel mai înverșunat dintre toți părea să fie Mifoșca, cel care spumega și tuna toată seara. Bărboșii îl ascultau, dădeau din cap în semn că are dreptate dar ce puteau să facă împotriva unei așa vremi de sfârșit de lume.

Pânăcând într-o seară unul spuse într'un colț:

— Ce-ar fi să aducem acuma pictorul?

Petea se năpusti entuziasmat:

— Să aducem pictorul. Să aducem pictorul. Și fac eu foc în biserică. Am eu grijă de el.

Mifoșca își mușcă barba lucioasă și-i fu ciudă că nu s'a gândit el mai întâi la treaba asta, deaceia protestă destul de moale însă:

— Nu se poate. Eu cred că e prea frig.

Dar nu prinse. Alți zece argumentară:

— Auzi că face Petea foc, că are el grija de asta. Și trebui să primească fiindcă altfel bătea la ochi. Deaceia alergă la primărie, a doua zi dimineața,

făcură hârtie la prefectură și din ziua aceia începură să aștepte. Se plimbau prin fața cârciumei câte unul de fiecare dată până îngheța. Atunci intra înăuntru și-l schimba altul. Petea se grăbise să aranjeze în biserică molozul, mătură, făcu foc în două sobe și așteptă frecându-și mâinile să se înceapă și asta odată. Mai controla colțurile să vadă dacă a pătruns și unde a pătruns apa, freca pereții și era mulțumit de sine și de isprava sa.

Intr'o zi spre seară se auzi un clopoțel străin, în aerul înghețat și la alarma dată pe cel de afară, toată cârciuma se goli îndată. Pe drumul strâmt, înainta o săniută trasă de doi căișori slăbuți, din care sări, ajungând în fața lor, un omuleț mărunțel, tânăr, cu o față de copil, cu niște ochi arzători care le dădu bună ziua pe rusește. Imediat fu înconjurat, bătut pe umeri, supus la zeci de întrebări, acolo în frig până când îi veni unuia în minte să-l împingă spre cârciumă. Atunci toți se îmbulziră, veseli, tropăind din cismele făcute din iuft, care mai înaintea omulețului, care mai în urmă.

Îi dădură vin să se desghețe, apoi ceai. Se înfierbântaseră și nu mai luau seama la ce vorbesc. O cutie adusă de vizitiul slăbănog, care tușea în răstimpuri scurte, îi făcură să se privească unul pe altul cu înțeles:

— Vopselele.

Și în mintea lor fierbinte o și vedeau înaltă, albă și pe dinăuntru cu niște sfinți frumoși îmbrăcați în haine roșii și lungi. Acum nu mai pridideau cu întrebările: cum o să fie, dacă a mai vopsit biserici, care biserici, de unde își cumpără vopsele, cum le amestecă și alte multe fleacuri, fără nici o importanță.

Petea se grăbea să se ducă să-i arate biserica să vadă ce mai trebuie de făcut. O luară încet prin mijlocul satului, în grămadă, vorbind la un loc cu toții, neînțelegându-se unul cu altul.

Biserica era încălzită, dar pereții trebuiau pregătiți pentru a primi uleiurile. Asta va dura cel puțin trei zile și se va face sub directa lui privighere. Se făcuse întuneric. Unii deja plecaseră. Alții, puțini, s'au întors la cârciumă. Și-au mai rămas vreo câțiva cu Mifoșca și Petea.

— Ei, ce facem acum? întrebă pictorul mărunțel. Eu la cine mă culc.?

Oamenii se priviră unul pe altul. Adevărat că la asta nu s'au gândit până acum, dar nu e nici o greutate.

— La Mifoșca, spuse unul încet. Că el e mai avut și e și primar.

Mifoșca se făcu surd, aruncă o privire tăioasă împrejur.

Grișa? hei! Poate tu Vancea?

Dar la urma urmei trebui să primească, fiindu-i mai mult rușine de sat, decât de el. Astfel plecară amândoi, în noapte, unul lângă altul.

— Are fată, spuse Grișa încet.

— De-aia n'a vrut să primească, complectă altul.

— Acum ce-o eși, o eși. Și răsând se depărtară tot în grup. În mijlocul satului s'au despărțit.

*

Liuba îi aștepta. Făcuse lampa mică și se îngrămădise cu picioarele sub ea lângă soba în care pocneau vreascurile umede. Când îi auzi în curte sări în sus și le deschise ușa. Omulețul dădu bună seara și stătu lângă ușă până se făcu lumină în cameră. O privi pe Liuba pe sub ochi, apoi se așeză pe pat, unde l-a poftit Mifoșca, descheindu-și dolmanul cu blană de vulpe. Liuba alergă s'aducă vin. Se încălzi, puse zahăr și piper, apoi întinse masă.

După o bucată de vreme cineva bătu în ușă. Fata alergă s'o deschidă, repede.

Întră un flăcăiandru blond, abia avea o barbă scurtă și roșcovană, care sărută mâna lui Mifoșca, îl privi curios și puțin trist pe străin, apoi se trase înapoi lângă sobă unde începu să vorbească încet dar destul de hotărât cu Liuba.

La un moment dat au eșit amândoi pe ușă și după câțva timp s'a auzit pocnind poarta și pași pe zăpada care scârțâia. Liuba s'a întors mai târziu plânsă, ferindu-și ochii. Mifoșca o spionă încercând să distragă atenția pictorului, umplându-i cana.

Masa fu tristă și toți fură bucuroși când terminară. Liuba făcuse între timp patul în odaia de-alături în care obișnuit dormea ea. Așa că urma să se culce în odaia bătrânului. Când și-au luat rămas bun, pictorul a văzut mâna albă în mâna lui, cu vine subțiri, prelungă. Ochii lui catifelati s'au închis să strângă imaginea de rândunică speriată a mâinei mici.

Apoi trecu dincolo. Lătră un câine nu prea departe. Vântul încă mai tropotea la fereștri.

Renașterea primăverii.

BCU Cluj / C (urmare dela pag. 5.) by Library Cluj

În partea dreaptă se vedeau crestele colțuroase ale Bucegilor de care se încurcau nori albicioși ca aburii.

Deasupra cerul era înalt și albastru ca un safir.

Verdele profund al brazilor, așezați pe ridicăturile depărtate, împrumutau locurilor o atmosferă de sănătate dură.

Coca se întoarse sveltă în toate direcțiile, simțind că reinviază odată cu primăvara ce-și striga prezența cu svârcoliri de nou născut. I se părea că satul acela fusese într'adins aruncat în valea străjuită de paznici împietriți, ca să te simți acolo ca în preajma unei noi geneze ce nu avea nimic comun cu formația lumii obișnuite. Numai șoseaua Brașovului îl ținea legat de restul pământului; încolo un cataclism l-ar fi ocolit ca pe-o așezare a zeilor.

* * *

În câteva zile Coca Massu se obișnuie. Dimineța când soarele îi bătea în geam, se scutura de greutatea somnului și după ce se întindea de câteva ori, reușea să-și deslipească trupul fraged de faldurii calzi ai patului.

Nacă îi era valet; îi aducea apă, îi turna să se spele și când era gata îi prezenta o cană mare de lut, plină cu lapte aburind. Fata îi mulțumea bătându-l prietenește pe umăr, iar el râdea fericit cu gura până la urechi.

Când cobora dealul, Nacă ieșea în poartă petrecând-o cu ochii și cu râsul până se pierdea în zare. La jumătatea dealului se întorcea și-l vedea cu picioarele frânte înainte, gata să cadă în genunchi, agățându-se cu mâna stângă de stâlpul porții. Îi distingea și carnea înroșită a gingiilor, ce-i contura râsul ca un ibrișim și-și continua drumul aducându-și aminte cum vorba i se împiedică de așchia dintelui clătînându-l ca pe-o mârgea.

Cu această imagine cobora veselă că, se găsește singură în toată înconjurimea. La vale pașii se întindeau grăbiți făcând trupul înalt să se mlădie ca un lujer la adierea vântului. După ce trecea podișca mai întorcea odată capul, dar atunci nu mai vedea pe nimeni. Doar umbra casei de bârne și siluetele arborilor se proiectau pe firmamentul curat ca un cristal.

Purta pantofi albi, fără tocuri, din cauza cărora călca pe vârfuri dând impresia că dansează în mers. Nu se despărțea deloc de același pardesiu subțire și ușor ca o inchipuire, pe care-l flutura pe delături, aruncându-i în urmă pulpanele largi.

Dăruia astfel primăverii, ce-și înălța mii de capete din crăpăturile pământului, parfumul rochiilor și priinosul bogat al pulpelor pe care și le purta încoace și încolo cu grații de dansatoare orientală.

Cronica

Axel Munthe „Cartea dela San Michele.”

(The story of San Michele). In românește de F. Aderca. Editura „Cultura Poporului” București.

Un medic suedez ne povestește extraordinara lui carieră. Din Italia parfumată cu melodii, culori și visuri, până în Laponia ghețoasă a tristelor nopți de șase luni, trecând prin Paris și Londra, medicul a văzut totul, a înțeles totul, a iubit totul. Sensibilitatea lui a încercat toate gamele simțimintelor omenești dela plăcerea pur estetică a colecționarului de ceasornice vechi până la devotamentul nesfârșit în slujba stărpirii unei epidemii de holeră. S'a lăsat solicitat de toate întâmplările și de toți oamenii, a parcurs evenimentele cu inimă caldă, zâmbind la spectacolul ridiculului uman și înduioșându-se la acel al suferinței. Și în tot lungul acestei bogate vieți a urmărit himera de fum alb a unui ideal pe care până la sfârșit reușește să-l realizeze: construirea unei vile la San Michele, pe insula Capri, în decorul inefabil al Mediteranei și al pământului însorit. „Cartea dela San Michele” s'ar mai putea numi „Cartea unui ideal”

Evocările peisagiilor și ale întâmplărilor sunt pe cât de simple, pe-atât de masiv sculptate. Ele rămân în memorie vii ca niște amintiri poprii.

Pasagiile relative la experiențele lui Charcot la Salpêtrière („Cercul Charcot” îi ziceau discipolii) rămân ca una din cele mai autentice cronici ale epocii marelui isterii. Ele sunt chiar simbolice pentru istoria medicinei și arată cât de rapid degenerază teoriile în terapeutică. Răsfoirea unei colecții vechi de reviste medicale este în această privință extrem de instructivă. Deschideți de pildă „Presse Médical” de acum treizeci de ani și cetiți cu atenție tot ce s'a publicat acolo: deabia cinci la sută din maldărul acela de știință tarabiscotată și-a făcut drum până în practica medicală curentă. „*Et le reste est littérature*”. Vom avea desigur peste zece ani, un Axel Munthe al vitaminelor și secrețiilor interne care fac azi atâta valvă.

Lăsând deoparte însă toate aceste considerații cari n'au nimic aface cu literatura, „Cartea dela San Michele” se înscrie cu un veritabil monument literar. Stilul ei simplu și direct, lipsit de imagini și aproape plat, este cu siguranță stilul romanului viitor.

Traducerea d-lui Aderca merită toate laudele. E exactă, plastică și cursivă. Meșteșugul tălmăcirilor nu e la îndemână oricui și numai un condei exersat ca al d-lui Aderca a putut reuși să învingă cu atâta finețe greutățile inerente oricărei transpuneri literare dintr-o limbă în alta. Il felicităm.

M. B.

M. Blecher: „Corp transparent”. Editura „Bibliofila”.

Întâi o mărturisire personală. Sunt mulțumit că mă aflu printre cei dintâi care scriu despre M. Blecher acest poet, cu multiple rezonanțe, nerealizat desigur, fiindcă claviatura sa urcă toate scările lirice și escamontează cu frumoase realizări atât curentul tradiționalist precum și extrema cealaltă.

Di. Blecher e desigur un rafinat fiindcă atât grafica acestei plachete (dimensiunile mignone, o literă ca un ochi de dantelă daneză și culoarea verzui — pală, fac din această plachetă un giuvaer grafic) cât și unele poezii de înaltă tensiune o dovedesc. Din acestea fac parte cele două „Poeme” (proză) precum și „Umblet” atât de încărcat de o tristețe fără margini.

Nu știm întrucât străinii și-au lăsat amprentele lor pe mulajul poetic al d. Blecher. Am reușit să identificăm însă câteodată prezența d. Ilarie Voronca, ca în imagina aceasta:

„Vapoarele ca niște capete de înecați cu țigara încă în gură” deși ne dăm seama că a căuta asemănări e un lucru prea facil pentru determinarea unei configurații lirice (Poate că în măsura în care ești mai mult influențat, ești și un liric mai profund.)

Desprindem încă alături de tristețea din altele pasiunea erotică, universală. din „Amor falenă” (din care titlu nu ne place.)

Cităm:

„Amor cu miros aspru de lut și de sămânță
Sub ierbele cât calul, în vara grea de grâne
Amor plâns în batiste sau răs domol în soare
Cu piele albă fină sau mâini îmbătrânite.
Amor rețea a lumii în care prinșii oameni
Dansează ca paiațe serioase și nebune.”

(Amor falenă).

Alături de acestea încă eminescianul (!) „Vals Vechiu”, o minunată realizare tradiționalistă și „Materializări” care întrebuițează tehnica tradițională a repetărilor (de ar fi să-mi lase; de-ar fi să am . . .)

Pentru plăcerea noastră ne rezervăm „Plimbarea marină”, „Când” și „In loc de introducere” poema care explică toate curente, senzurile și pune diagnosticul cu siguranța unui critic, pe toată cartea.

O cităm în întregime:

„Cuvinte păsări cu aripi de sânge
cuvinte sburând nebune în încăperile inimii
Animale câteodată cu transparențe de cer
Buchete de lumi astrale (comete cu cap
[de dansatoare])

Fiori bizare parfumând creierul
Insemnând un zâmbet ori din contra o bucurie
Apariții și dispariții în întunericul zilelor
Ori vulturi fâlfâind alb peste munții somnului
Vitriini lunare cu îngeri și săbii
Cu lupi, cu orașe, cu vapoare, cu păr de femeie
Cuvinte, desene neînțelese ale scrisului acest
Ca mâinele mele, ca ochii tăi închiși.

Păstrăm cărțuluia aceasta de debut, printre cărțile noastre dragi, nu atât pentru cât realizează ci pentru cât promite prin fermenții generatori de lumină dintrânsa.

M. C.

Vlad Bănățeanu, „Aspecte din Albania“. — Editura „Iconar“ Cernăuți.

Am citit o carte minunată ca poveștile copilăriei; o poveste ce-și are începutul în negura timpurilor, dar care se concretizează rapid cu o discreție demnă de adevăratele înfăptuiri.

Albania renaște perseverent din propria ei cenușă sub ochi noștrii uimiți, obișnuiți să asiste numai la destrămări sufletești și la măcinări de state, popoare și organisme socaile.

Domnul Vlad Bănățeanu a cutreierat în lung și'n lat această țară despre care nu prea se știe nimic și ne-a înfățișat-o într'un volum compact demn de toată atenția.

Cu începuturi cari nu trec dincolo de anii celor mai tineri dintre noi, Albania liberă poate să însemne cel mai strălucit exemplu pentru noile generații de conducători.

Și-a înfăptuit idealuri macerate secolii întregi prin

vigoarea și voința unui rege tânăr care-a luat conducerea statului anarhizat de nesiguranțele postbelice, ca să înlătore tot ce vremurile de îndelungată subjugare storseseră din vlaga unui popor rămas în obscuritatea bătrâneții și să-l arunce ca pe-o rachetă în lumina actualității și a civilizației.

Mai sânt multe de făcut în Albania — ne spune Dl. Bănățeanu — dar încordarea care a transpus unele părți din această țară la înălțimea realizărilor tehnice ale secolului XX, este o garanție a energiilor poporului ce renaște în sud-vestul peninsulei balcanice.

Din drumul ce l-a făcut d. Bănățeanu literatura noastră de călătorii s'a îmbogățit cu o carte palpabilă ca un ghid, iar Albania și-a câștigat în ochii cititorilor noștri o poziție excelentă. Numeroasele fotografii cari însoțesc textul ne pun în evidență frumusețile naturale ale acestei țări, alături de distincția feminină unită cu melancolia orientală a prințeselor dela pag. 51 și 128. Imaginea urmelor de civilizație grecească, romană, bizantină și turcească dau cărții prestigiu de prețios document. Din loc în loc lucrări de mare valoare (cum ar fi împunătorul pod botezat cu numele regelui Zogu), pun în lumină efortul albanezilor.

Pentru harnica editura „Iconar“ din Cernăuți tipărirea acestui volum documentar însemnă un efort reușit.

N. K.

REVISTA REVISTELOR

Pagini Literare. Foarte frumoasă ca ținută grafică, nou-născuta revistă ardeleană suferind de un regionalism acut (ca și decedatul „Abecedar“) îi trage consecințele. Dacă eseuul e suficient și destul de bine reprezentat mai ales prin Grigore Popa, lipsa unei poezii de calitate superioară e evidentă. Emil Giurgiuca, poetul dela „Abecedar“ a dezertat la „Gând Românesc“, văduvind revista turdeană de singurul ei poet. Ivonne Rosignon scrie prea rar și în afară de două trei poezii semnificative, restul au început să sufere de reumatism. Proza lipsește cu desăvârșire. Alex. Ceaușeanu deși a publicat la „Azi“ și în alte părți e insuficient. Singura la înălțime, instructivă, demnă și de calitate e „Cronica“.

Junimea literară. Apărută recent, după o tăcere prea lungă pentru a se mai numi revistă, cartea aceasta aduce frumoase contribuții literare din Bucovina, întovărășite de chipurile autorilor. Astfel aflăm că d. E. Ar. Zaharia poartă ochelari cu ramă neagră, că d. Cristofor Vitencu, o lavaliera cât lățimea umerilor, că duduia Ana Colnicu e frumoasă ca Ghedeon Coca e urât (dar are niște poezii minunate) și altele. D. Mircea Streinul se ocupă de cărțile apărute în ultimul timp diagnosticând pentru Bucovina în doi timpi și trei mișcări.

Mulțumim pentru elogiul adus la „Reviste“, d-lui M. St. Din partea noastră aceeași frățietate și dragoste,

pentru entuziasmul și munca depuse în Bucovina pentru literatură.

Foc tânăr. O altă revistă, care apare la Roman. Foarte frumoasă. Colaborări alese și prețioase. Ion Manolescu și Silviu Roda merită laude.

Ne întrebăm însă acum când revistele sunt mai multe decât scriitorii: la ce folosește o altă revistă? Nu sunt atâtea unde poți să scrii când ai talent?

Sau aceasta e metoda cea mai bună de a face prietenii? (Metoda Zaharia Stancu)

Poezia. Apare la Craiova și suferă de un regionalism tot așa de acut ca și consoarta din Turda. Deaceia are poezii, în majoritate, slabe.

Ar trebui să se înțeleagă odată că specificul unui ținut nu depinde de împărțirea geografică în județe și comune.

Glasul Bucovinei. Am fost în măsură o bucată de vreme să luăm contact cu cotidianul bucovinean.

E acolo un colț luminos, în fiecare număr, unde scriitorii bucovineni scriu cu litere de argint versuri și proză. Gazeta știm că e redactată de M. Streinul.

Numai că n'ar trebui să întrebuițeze întrânsa metode baltazariene, pe care personal, știm că le urăște de moarte. O spune asta unul din redactorii revistei acesteia, care simpatizează cu acțiunea D-sale, dar care își păstrează spiritul critic oricând și oricum. M. C.

NOTE.

Externe.

— Expoziția Internațională din Bruxelles care va avea loc anul viitor va consacra un vast teren secției artistice, Fiecare națiune este invitată să expună obiecte de artă din epoca cea mai specifică. Țările apusene au votat credite pentru a fi reprezentate demn la această grandioasă manifestare. Este cineva la noi care să se gândească la aceasta? Fi-vom măcar reprezentați?

— Maria Rasputin, fica celebrului și tragicului călugăr rus, care a jucat un rol atât de important în prăbușirea imperiului țarist, trăește la Londra unde a publicat de curând o carte despre tatăl ei, încercând justificarea lui în fața istoriei.

— Scriitorul englez H. S. Wells și-a publicat de curând autobiografia. Interesant este de remarcat faptul că renumitul romancier s'a servit pentru rememoraarea evenimentelor din viață, de faimoasele lui carnete cari nu sunt scrise ci desenate.

— Paul Valéry a scris și el un balet pentru dansatoarea Ida Rubinstein. Se știe că primul a fost scris de André Gide și avea ca temă legenda Persefoni.

— „Tragedia Omului“ de Madach anunțată în traducerea D-lui Goga la „Fundațiile regale“ va fi prezentată la Roma cu mare fast, cu ocazia congresului internațional de teatru ce se va ține acolo în toamna aceasta.

Interne.

— Rugăm abonații noștri să ne achite suma de Lei 50, contribuind astfel la înțelegerea scopului, ce-l urmărim și la micșorarea sacrificiului material destul de important.

— Primim din toate colțurile țării numeroase reviste și gazete dela cele mai mari, până la umilul organ provincial ce în lipsă de material anunță gratuit nunțile și botezurile prietenilor. Tirajul nostru restrâns nu ne îngăduie să trimitem revista la toți. Li asigurăm însă, că aci să găsim ochi tineri cari parcurg fiecare șir și înțelegere binevoitoare pentru toate încercările.

— Am remarcat perla literară închisă între cele două foi de tărăbăceală provincială a gazetei „Graiul tinerețului“ din T. Măgurele. Poemul domnului Frânculescu ne-a evidențiat un tânăr de extremă sensibilitate și un poet autentic.

— Iată ce scrie cunoscuta revistă „Viața românească“ despre concetățeană noastră „Țara bârsei“:

„Țara bârsei“ Mai-Iunie 1934.

Se tipărește în bune condițiuni, dar materialul publicat este în totul mediocru când nu este ridicol sau hilariant:

„Se răresc protestele căminului conjugal care nu știu ce sânt danzingurile cu petreceri degenerate în chefuri desgustătoare, nici mesele de cartoforie distrugătoare ale atâtor casnicii, nici tăvăleala pe toate povârnișurile cu schiurile în slavă. . .

Se duc doamnele, rămân și se înmulțesc madamele“.

Care filipică poate fi utilă, cu expresiile ei în dispute conjugale ale autorului, dar nu are căutare într-o revistă de literatură și știință cum se numește „Țara bârsei“.

„Rămuri“ vechea publicație craioveană încriminează în ultimul număr poezia „Recital pentru Suleica“ publicat în No. 4 a revistei noastre. N'avem intenția să facem apologia lirice actuale — peste ce poate dovedi singură supraevaluarea noastră ar fi gratuită — nici să-l susținem pe acest Mircea Pavelescu, poet cunoscut și unanim apreciat. Dar trebuie să constatăm încăodată fatalitatea ce conduce înțelegerea artistică a nepricepuților cari amestecă arta cu ipocrita lor pudicitate. În cazul concret „Rămuri“ se leagă de una din cele mai reușite realizări ale poezilor tineri, în același articol în care se entuziasmează de premiarea lui Argezi. Cunoaște bătrâna craioveană poemele din „Flori de mușgeai“? Dece nu și-a pus țărână în cap cetindu-le?

Presupunem acolo existența uni zeu bleg, cretin și chior care împrumută pașii săi gelatinoși unei reviste ce-a vrut să renască în anul 1934.

— Luna August va da la iveală o mare revistă literară bucovineană, condusă de E. Ar. Zaharia și Mircea Streinul.

— Pe timpul vacanței informațiunile în legătură cu revisra noastră se vor lua dela dl. N. Niculescu, Str. Brătianu 39 etaj (Brașov).

— Poetul Pavel Nedelcu s'a retras dela conducerea revistei 13, din Focșani.

— D-l N. Crevedia a semnat într'un număr vechiu al „Vieții literare“ o poemă tradusă din bulgărește și reprodusă fără nici un comentariu în Nr. 3 al revistei noastre. Erau prea isbitoare asemănările dintre poezia tradusă și „Seceta“ D-sale. A urmat o desmintire într'un interview din „Literă“ prin care d-l Crevedia atesta că poezia din „Viața literară“ era tot a D-sale, trecută sub nume străin, numai pentru a putea pătrunde la revista D-lui Valerian. Lăsăm la o parte procedeul și ne adresăm D-lui Valerian cu rugămintea de a clarifica această chestiune.

— Neagu Rădulescu a scris o carte cu pești, prostituate, călugări și călugărițe care pare să fi avut succes.

Ne-a plăcut uneori spiritul spontan și îndrăcit al lui Neagu Rădulescu. Are desigur talent, un talent așa cum a scris cineva, pur vizual, caricatural. (Esența însăși a artistului Neagu). Îi atragem însă atenția, că atâta timp cât se menține pe treapta aceluiaș stil, personal de altfel dar obositor, stilul devine manieră și maniera ratare. Neagu Rădulescu nu va trebui să mai scrie o carte ca „Dragostea noastră cea de toate zilele“.

— Am găsit în casa unui prieten volumul de versuri: „Virgil Cărianopol“. Înăuntru am dat de următoarele exerciții gramaticale pentru care oriunde ar lua nota trei: auru, degetu; m-a, s-au; sâni (unde trebuia: sâni); eu voi fugii; ști tu; poemi (poemei); cântecile; prieteni (prieteni); îș (își) și altele. De aceea ne întrebăm intrigați: poetul genial Virgil Cărianopol n'a învățat patru clase primare, sau e autodidact ca marele poet socialist Ion Th. Ilea? Să știm ca să-i acordăm toată atenția noastră.

— Într'un număr viitor va fi recenzată cartea lui Neculai Roșca: „Blocat“, apărută în colecția „Plai“.

Pentru deslegarea șaradelor trebe timp.

Revista apare la Brașov,

Red. și Adm. Strada Lungă No. 160. — Un exemplar Lei 4. Abonamentul pe un an: Lei 50

Tip. Șoimii Carpaților, Brașov.